The background of the slide is a close-up, slightly blurred image of the European Union flag, showing the blue field with the twelve gold stars arranged in a circle. The flag is draped, creating soft folds and highlights.

Evropska bezbednosna i odbrambena politika (EBOP) i Zapadni Balkan

**Srđan Gligorijević,
ISAC fond - Beograd**

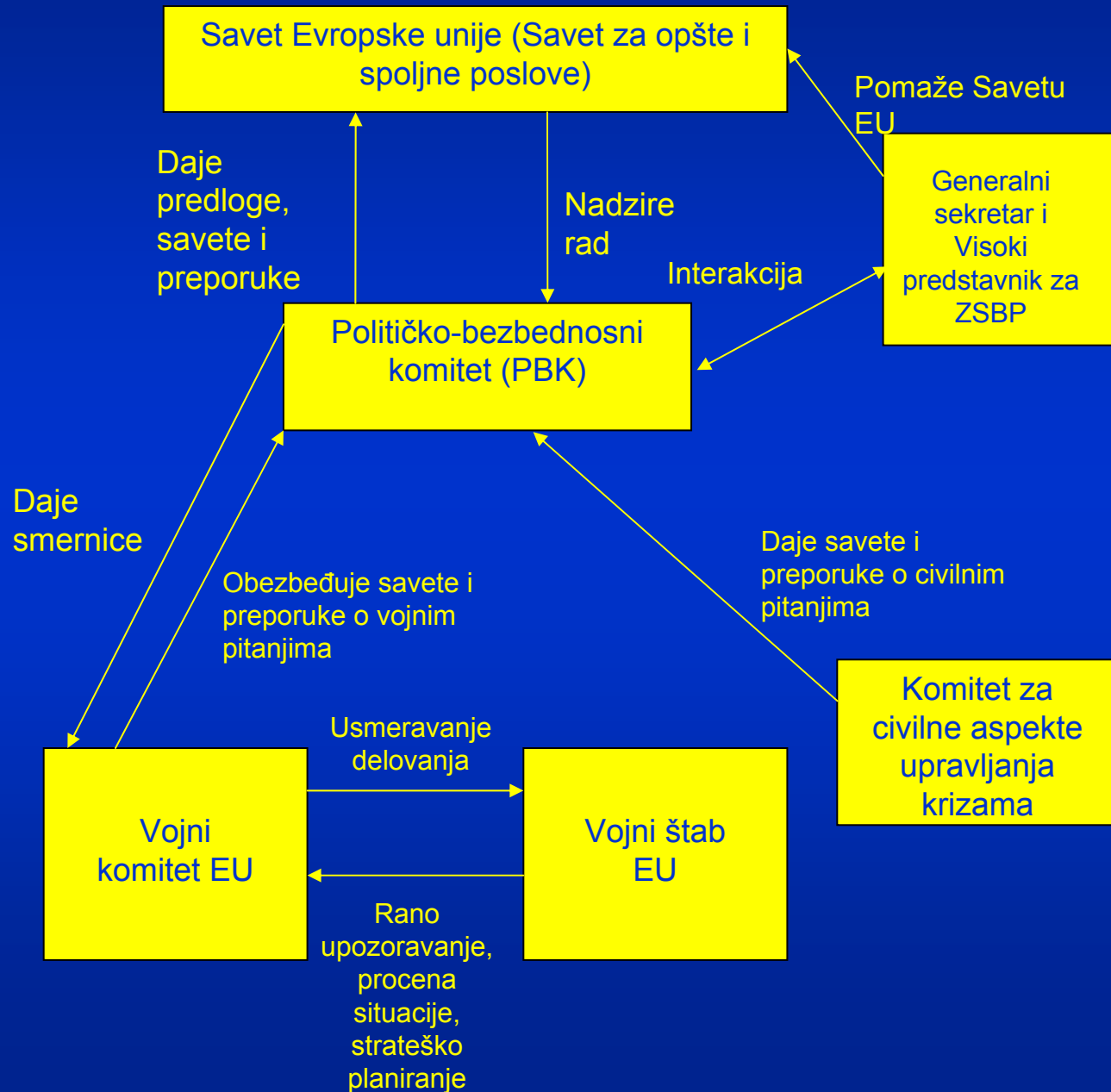
Evropska unija – globalni činilac

- 27 država članica, sa preko 480 miliona stanovnika (SAD: 285 miliona)
- 25% svetskog bruto nacionalnog proizvoda
- 2006: više od 200 milijardi €, za vojne troškove
- Najveći svetski donator humanitarne pomoći
- 17% trupa u mirovnim misijama UN
- 37% budžeta UN
- 65% trupa EUFOR i KFOR

Nastanak EBOP (eng. ESDP)

- Zajednička spoljna i bezbednosna politika - ZSBP (eng. CFSP), Mاستrihtski ugovor, 7.februar 1992. g
- Petersberški zadaci, 19. jun 1992. g:
  - *Humanitarni i zadaci spašavanja*
  - *Očuvanje mira*
  - *Borbeni zadaci u upravljanju krizama, uključujući i uspostavljanje mira*
- Samit Velika Britanija – Francuska, St. Malo, 3-4. decembar 1998. g
- Evropski savet, Keln, 3-4. jun 1999. g

Struktura EBOP

Savet EU

- Glavno telo za donošenje odluka iz oblasti EBOP
- Kada raspravlja o ZSBP, odnosno EBOP, sastaje se u obliku Saveta za opšte poslove i spoljne odnose, a čine ga ministri spoljnih poslova država članica EU
- Ministri odbrane država članica EU sastaju se dva puta godišnje

Generalni sekretar Saveta EU/Visoki predstavnik za ZSBP

Havijer Solana Madariaga

Generalni sekretar Saveta EU/Visoki predstavnik za ZSBP

- “Lice i glas” EU, na međunarodnoj sceni
- Mandat od pet godina
  - ✓ Pomaže Savetu EU u svim poslovima koja spadaju u domen ZSBP,
  - ✓ Učestvuje u uobličavanju, pripremi i primeni odluka iz oblasti ZSBP,
  - ✓ Vodi politički dijalog sa trećim stranama, u ime Saveta EU.

Političko-bezbednosni komitet (PBK)

- Ključni element EBOP
- Čine ga predstavnici država članica, na nivou ambasadora
- Prati razvoj međunarodne situacije i primenu usvojenih odluka iz oblasti EBOP, i određuje oblik i intenzitet odgovora EU na neku novonastalu krizu
- Kada se donese odluka da se pokrene operacija, PBK ostvaruje političku kontrolu i definiše strateški pravac njenog odvijanja
- PBK je instrument koordinacije i konsultacije o EBOP, sa drugim EU telima, NATO, kao i trećim državama

Vojni komitet EU

- Najviše vojno telo EU
- Čine ga načelnici generalštabova država članica EU, koje zastupaju vojni predstavnici
- Predsedavajućeg (general sa četiri zvezdice) biraju članovi Vojnog komiteta EU, na period od tri godine
- Vojni komitet EU daje savete i preporuke PBK o vojnim pitanjima
- Usmerava rad Vojnog štaba EU

Vojni komitet EU

Predsedavajući Vojnog komiteta EU

General Anri Bentežat

Vojni štab EU

- Funkcije Vojnog štaba EU
  - Rano upozoravanje
  - Procena situacije
  - Strateško planiranje
- Čini ga oko 200 oficira
- Šest odeljenja
  - Civilno-vojna ćelija
  - Operativni centar

Generalni direktor Vojnog štaba EU

General Dejvid Liki

Komitet za civilne aspekte upravljanja krizama

- Radna grupa sa savetodavnom ulogom
- Čine ga predstavnici država + službenici Evropske komisije i sekretarijata Saveta EU
- Obezbeđuje informacije, preporuke i savete o civilnim aspektima upravljanja krizama
- Nadgleda upravljanje civilnih operacijama

Agencije EBOP

- Institut EU za bezbednosne studije

- Satelitski centar EU

- Evropska odbrambena agencija

Evropska strategija bezbednosti

1. Uvod

**2. Bezbednosno okruženje: globalni
izazovi i ključne pretnje**

3. Strateški ciljevi

4. Političke implikacije za Evropu

5. Zaključak

Evropska strategija bezbednosti

1. Globalni izazovi

- ✓ Sukobi
- ✓ Siromaštvo
- ✓ Glad
- ✓ Bolesti
- ✓ Nadmetanje za prirodne resurse
- ✓ Globalno zagrevanje
- ✓ Energetska zavisnost

2. Ključne pretnje

- ✓ Terorizam
- ✓ Proliferacija oružja za masovno uništenje
- ✓ Regionalni sukobi
- ✓ Neuspeh država
- ✓ Organizovani kriminal

Evropska strategija bezbednosti

Strateški ciljevi:

- ✓ **Bavljenje pretnjama**
- ✓ **Izgradnja bezbednosti u susedstvu**
- ✓ **Međunarodni poredak zasnovan na delotvornom multilateralizmu**

Evropska strategija bezbednosti

Političke implikacije za Evropu:

- ✓ **Biti aktivniji**
- ✓ **Biti sposobniji**
- ✓ **Biti koherentniji**
- ✓ **Saradnja sa partnerima**

Složene, dinamične i povezane pretnje

Kombinovani i prilagođeni odgovor:

**diplomacija, trgovinske mere, doprinos
razvoju, humanitarna pomoć**

+

Širok spektar sredstava:

Civilna i vojna sredstva

=

Koherentan pristup

**sprečavanju / zaustavljanju sukoba i
izgradnji uređenih i stabilnih društava**

Vojne sposobnosti EU

- Helsinški glavni cilj, 10-11. decembar 1999. g:
  - oko 60.000 ljudi, koji se mogu rasporediti u roku od 60 dana, i održati najmanje godinu dana
- Glavni cilj 2010, 17. maj 2004. g:
  - Razvoj kapaciteta za brzo reagovanje
  - Bobene grupe

Vojne sposobnosti EU

	Helsinški glavni cilj, 10-11. decembar 1999. g	Glavni cilj 2010, 17. maj 2004. g
Zadaci	Petersberški	Petersberški +
Gotovost za borbenu upotrebu	≈ 60 dana, uz manji deo koji se može brzo rasporediti	5-10 dana
Vodeći princip	<u>Kvanitet:</u> 60,000 Održive do godinu dana	<u>Kvalitet:</u> Interoperabilnost, rasporedivost, održivost

Vojne sposobnosti EU

- **Borbene grupe (BG):**
  - Jednu BG čini oko 1500 ljudi iz jedne ili više država, uz logističku podršku
  - Sposobne za samostalnu operaciju ili samo za početnu fazu neke veće operacije
  - Održive 30 dana, sa mogućnošću produženja na 120 dana
  - Januara 2007, BG EU dostigle su punu sposobnost obavljanja dve odvojene operacije, koje bi se pokrenule skoro istovremeno

Civilne sposobnosti za EBOP operacije

- Evropski savet, Santa Maria da Feira, jun 2000.
Prioriteti:
  - Policija (5000 policajaca, od kojih se 1000 može rasporediti u roku od 30 dana)
  - Pravosuđe (300 stručnjaka)
  - Civilna administracija (560 stručnjaka)
  - Civilna zaštita (2000 stručnjaka)
- Civilni glavni cilj 2008, decembar 2004:
  - Civilne misije trebalo bi da budu rasporedive u roku od 30 dana
  - Proširenje delovanja na posmatračke poslove, podršku specijalnim predstavnicima EU i refromu sektora bezbednosti

EU

NATO

BELGIJA	LITVANIJA
ČEŠKA REP.	LUKSEMBURG
DANSKA	HOLANDIJA
ESTONIJA	POLJSKA
FRANCUSKA	PORTUGAL
NEMAČKA	SLOVAČKA
GRČKA	SLOVENIJA
MAĐARSKA	ŠPANIJA
ITALIJA	VELIKA BRITANIJA
LETONIJA	BUGARSKA
RUMUNIJA	
AUSTRIJA	MALTA
KIPAR	IRSKA
FINSKA	ŠVEDSKA

SAD

KANADA

ISLAND
NORVEŠKA
TURSKA

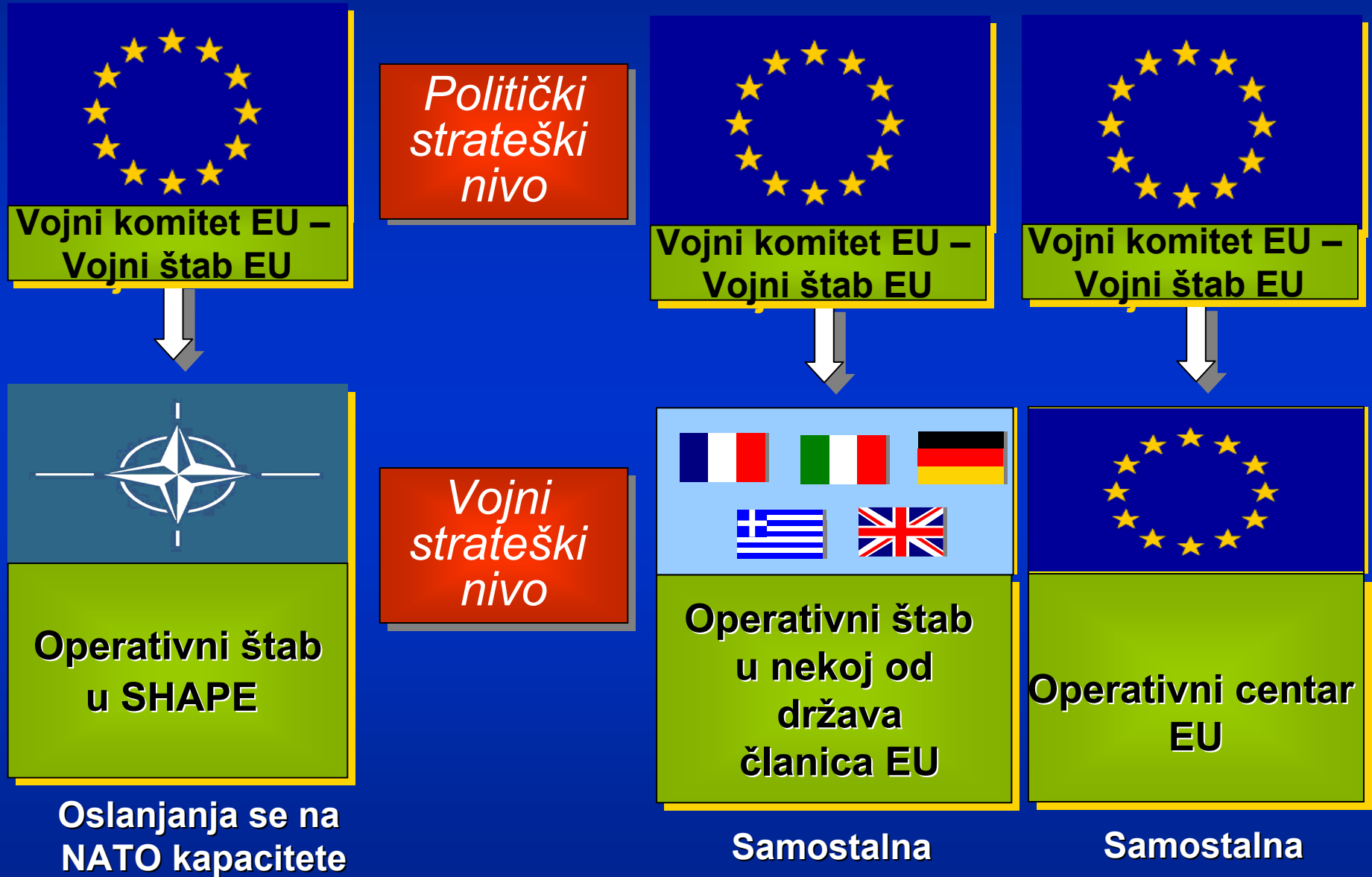
EU - NATO

EU – NATO grupa za razvoj vojnih sposobnosti

Grupa za koordinaciju vojnih vežbi

EBOP operacije

EBOP operacije

- Prva civilna misija EU i prva EBOP misija uopšte, *Policajska misija EU u BiH*, od 1.januara 2003. g
- Prva vojna misija EU, *Concordia*, u Makedoniji, 31.marta – 15.decembra 2003. g
- Prva vojna EU misija, van Evrope, *Artemis*, u DR Kongu, 15.jun – 1.septembar 2003. g

Tekuće EBOP operacije na Zapadnom Balkanu

- Vojna misija *EUFOR Althea*, u BiH, od 2. decembra 2004. g
- *Policijska misija EU u BiH (EUPM)*, od 1. januara 2003. g
- Tim za planiranje EU na Kosovu i Metohiji, od 10. aprila 2006.g

Završene EBOP operacije na Zapadnom Balkanu

- Vojna operacija *Concordia*, u Makedoniji, 31.marta – 15.decembra 2003. g
- Policijska misija EU *Proxima*, u Makedoniji, 15. decembar 2003 – 14. decembar 2005. g
- Savetodavni policijski tim EU, *EUPAT*, u Makedoniji, 14. decembar 2005 – 14. jun 2006. g

Aktuelne EBOP operacije - Azija

- Policijska misija EU, na Palestinskim teritorijama (EUPOL COPPS)
- EU misija na graničnom prelazu Rafa, na Palestinskim teritorijama (EU BAM Rafah)
- EU misija vladavine prava u Iraku (Eujust Lex)
- Policijska misija EU u Kinšasi (DR Kongo) (EUPOL Kinshasa)
- Policijska misija EU, u Avganistanu

Aktuelne EBOP operacije – Afrika

- EU misija reforme sektora bezbednosti u DR Kongu (EUSEC DR Congo)
- EU Podrška misiji Afričke unije, AMIS II (Darfur)
- Vojna misija EUFOR Tchad/RCA

EBOP operacije - završene

- EU misija vladavine prava u Gruziji (Eujust Themis), 16. jul 2004 - 14. jul 2005. g
- Posmatračka misija u Aćeu, Indonezija (AMM), 15. septembar 2005 – 15. decembar 2006. g
- EU misija u DR Kongu, tokom trajanja izbora 2006. g (EUFOR RD Congo) 25. aprila – 30. novembra 2006. g

The background of the image is the European Union flag, featuring a blue field with twelve gold stars arranged in a circle. The flag is shown with a slight wave, giving it a sense of movement. A solid blue rectangular box is centered over the flag, containing the text.

**Hvala na
pažnji**